

18. 5. 2026

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného

S účinností od 1. 10. 2020 byl trestní proces obohacen o institut prohlášení viny podle § 206c trestního řádu. Judikatura k němu se postupem času vyvíjí a rozšiřuje – i pokud jde o postavení poškozeného. Co se stane, pokud poškozený nesouhlasí s právní kvalifikací a soud se s jeho námitkami řádně nevypořádá? Nález Ústavního soudu ze dne 5. 2. 2026, sp. zn. II. ÚS 3039/24, formuluje obecné pravidlo: soud nemůže přijmout prohlášení viny, není-li schopen přesvědčivě reagovat na argumentaci poškozeného zpochybňující právní kvalifikaci skutku.

V projednávané věci se otevřela otázka, jaké meze má přijetí prohlášení viny tam, kde poškozený uplatňuje závažné námitky k právní kvalifikaci skutku a věcné příslušnosti soudu. Nález Ústavního soudu ze dne 5. 2. 2026, sp. zn. II. ÚS 3039/24 (soudce zpravodaj Jan Svatoň), na ni odpovídá: ani při rozhodování o přijetí prohlášení viny nemůže soud takové námitky obejít bez jejich skutečného a věcného vypořádání. Ústavní soud proto konstatoval porušení práva stěžovatelky na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny, avšak návrh na zrušení napadených rozhodnutí zamítl – stěžovatelce tak zůstává deklaratorní výrok a nárok podle zákona č. [82/1998](#) Sb.

Obžalovaný, nevlastní otec stěžovatelky, se po několik let dopouštěl sexuálně motivovaného jednání vůči nezletilé stěžovatelce, přičemž opakovaně zneužil jejího závislého postavení. Trestní stíhání bylo zahájeno pro pohlavní zneužití (§ 187) a sexuální nátlak (§ 186 trestního zákoníku); obžaloba kvalifikaci převzala a doplnila o ohrožování výchovy dítěte (§ 201). Stěžovatelka od počátku namítala, že jednání mělo být kvalifikováno jako znásilnění (§ 185), poukazovala na judikaturu Nejvyššího soudu k pojmu bezbrannosti a na znalecké posudky prokazující podle jejího názoru těžkou újmu na zdraví. Policejní orgán i státní zastupitelství její námitky shledaly nedůvodnými. U hlavního líčení obžalovaný prohlásil vinu, okresní soud prohlášení přijal a uložil nepodmíněný trest čtyř let. Krajský soud odvolání obžalovaného zamítl.

Stěžovatelka v ústavní stížnosti namítala nesprávnou právní kvalifikaci skutku, z ní vyplývající věcnou nepřislušnost okresního soudu, vadné přijetí prohlášení viny i nepřiměřenost uloženého trestu. Ústavní soud jí částečně přisvědčil a identifikoval několik provázaných procesních pochybení. Okresní soud na obsáhlou argumentaci stěžovatelky k právní kvalifikaci a věcné příslušnosti „nikterak nereagoval zejména v napadeném rozsudku“, ačkoli na ni měl reagovat „srozumitelným a přezkoumatelným způsobem“ (bod 24 nálezu). Před přijetím prohlášení viny navíc nezjistil stanovisko stěžovatelky podle § 206c odst. 3 trestního řádu (bod 25 nálezu) a prohlášení viny přijal, aniž se vypořádal s námitkami, které nebyly zjevně neopodstatněné, i se znaleckými posudky, jejichž závěry nebyly plně v souladu (bod 26 nálezu). Z toho Ústavní soud dovodil obecné pravidlo: „Není-li soud schopen v rámci řízení o přijetí prohlášení viny přesvědčivě reagovat na argumentaci poškozené osoby zpochybňující mj. právní kvalifikaci projednávaného skutku, nemůže bez dalšího přijmout prohlášení viny obžalovaného“ (bod 27 nálezu). Jde o normativní limit aplikace § 206c trestního řádu, který dopadá na samotnou přípustnost přijetí prohlášení viny.

§ 206c trestního řádu je relativně nový institut a zákon výslovně nestanoví, jak má soud v odůvodnění vypořádat námitky poškozeného směřující k právní kvalifikaci skutku. Z nálezu vyplývá, že pokud soud námitky nevypořádá vůbec nebo pokud se s nimi soud nevypořádá řádně a věcně, jde o

porušení ústavního práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny. Tento závěr platí i v kontextu prohlášení viny, a to přesto, že u rozsudků vydaných po jeho přijetí Ústavní soud obecně nepředpokládá stejnou míru detailnosti odůvodnění jako v plně dokazované věci. Skutečnost, že Ústavní soud formuloval pravidlo v bodě 27 nálezu obecně a v bodě 34 nálezu výslovně uvedl, že výrok o porušení práv má „prospektivní význam pro předcházení obdobným porušením práv“, nasvědčuje tomu, že nález přesahuje rámec individuální věci a reaguje na problém obecnější povahy.

Využití institutu prohlášení viny bývá odůvodňováno nejen procesní efektivitou, ale i tím, že může v některých případech snížit riziko sekundární viktimizace poškozeného. Posuzovaná věc však ukazuje i opačnou stránku tohoto mechanismu: pokud je prohlášení viny přijato bez řádného vypořádání námitek poškozeného, může vést nikoli ke zmírnění, ale naopak k prohloubení jeho procesní frustrace. Poškozený tak může nabýt dojmu, že jeho argumentace nebyla soudem skutečně věcně a přezkoumatelně vypořádána, což může vnímat jako další zpochybnění vlastního prožitku a tvrzení.

Otázka, kterou nález otevírá, je spíše praktická: kde přesně leží hranice mezi „přesvědčivou“ reakcí na námítka poškozeného a takovým vypořádáním, které je už jen zdánlivé či nedostatečné? Nález tuto hranici přesně neurčuje, ale určitý návod přece jen nabízí.

Z odůvodnění vyplývá i to, co standard formulovaný Ústavním soudem v bodu 27 nálezu nesplňuje. Okresní soud při hlavním líčení toliko uvedl, že „o krátké přestávce znovu nahlédl do spisu a s ohledem na obsah znaleckého posudku bude věc dále projednávat sám, aniž podá návrh vrchnímu soudu pro posouzení věcné příslušnosti“. Ve vyjádření k ústavní stížnosti pak tvrdil, že se námitkami „zabýval a dospěl k závěru, že jsou nedůvodné“. Ústavní soud však v bodě 21 nálezu konstatoval, že okresní soud na tyto námitky „nikterak nereagoval zejména v napadeném rozsudku“. Z bodu 24 nálezu naopak plyne, co by obstát mohlo: soud měl na námitky reagovat „např. v textu konečného rozhodnutí“ tak, aby se skutečně vypořádal s obsahem stěžovatelčina podání, včetně argumentace k právní kvalifikaci skutku, otázce bezbrannosti a významu znaleckých posudků pro posouzení následků činu. Rozdíl mezi „přesvědčivým“ a pouze formálním vypořádáním tak zřejmě nespočívá v délce odůvodnění, ale v tom, zda soud námitky skutečně poměřil s obsahem spisu a relevantními důkazy a vysvětlil, proč je neshledal důvodnými.

Ústavní soud připomíná, že ochrana práv obětí musí být poměřována i právy obviněného a požadavkem právní jistoty. Právě proto je význam nálezu II. ÚS 3039/24 spíše procesní než „expanzivní“: nerozšiřuje postavení poškozeného, ale trvá na tom, že procesní prostor, který mu zákon dává, nesmí být jen formální. Uplatní-li poškozený relevantní námitky k právní kvalifikaci či věcné příslušnosti, přijetí prohlášení viny soud nezavazuje povinnosti se s nimi srozumitelně a přezkoumatelně vypořádat. Právo poškozeného být slyšen nesmí v trestním řízení zůstat jen prázdnou procesní deklarací.

Mgr. Petr Topinka,
advokátní koncipient

[Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.](#)

Na strži 2102/61a
140 00 Praha 4

Tel.: +420 270 005 533
e-mail: info@sntd.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)